

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 67

КВИТЕНЬ • APRIL 2015 • Nr. 8 (2916)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ГОСПОДЬ ПОСЕРЕД НАС

1. СМІЛИВИЙ УЧЕНЬ. Йосиф з Ариматеї належав до тих небагатьох сміливців, які своєю поставою визнали, що є послідовниками Христа. Коли перелякані апостоли порозбігалися і поховалися, Йосиф здійснює похоронний обряд. Церковне передання засвідчує, що Ариматеець спершу був таємним учнем Христа. Євангелист називає Йосифа поважним радником, тобто членом Синедріону. З огляду на це він не міг бути відвертим християнином. Він належав до ізраїльської старшини, до духовних провідників народу. Сам був богобоязким і очікував Царства Божого.

Всі ми захоплюємося сміливими людьми. Коли молодий студент кидається під колеса автомобіля, щоб врятувати життя дитині, ми кажемо: «Герой! Сміливий!».

Коли хтось пробирається в палаючий будинок і рятує життя стареньким, німечним людям, кажемо: «Смілива людина!». Коли хтось тоне на озері, а неповнолітній хлопчина пливе і рятує його, знову кажемо: «Сміливий!». І справді, ці люди сміливі.

У них ми прослідковуємо чесноту мужності. **Продовження на 2 стор. ►**

ХГ)

В УКРАЇНІ КОМУНІЗМ ПРИРІВНЯЛИ ДО НАЦИЗМУ

9 квітня український парламент прийняв закон про засудження комуністичного та нацистського тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки.

Співавтор закону ГАННА ГОПКО: Згідно з цим законом усі зображення державних прапорів, символік СРСР, УРСР будуть заборонені. Комуністичну партію України однозначно заборонять. Україна нарешті зробила той крок, який мала зробити 23 роки тому, здобувши незалежність. Дуже важливо, що цей закон не тільки визнає комуністичний, нацистський тоталітаризм, але й передбачає очищення України від цих символів тоталітаризму, включно з назвами вулиць, зображеннями, монументами. У нас за рік жодних пам'ятників Леніну та вулиць імені партз'їзду не буде. Ми сподіваємося, що Україна остаточно і безповоротно розпрощається з комуністичним рабством. Ми не Росія, де зараз відроджують культ Сталіна. Вони повертаються у своє минуле, яке призведе їх до руйнації держави.

Продовження на 7 стор. ►

Когось запроторювали у Бригідки, а бувало, хтось у цій сумнославної тюрмі народжувався. Така доля випала Богданові Сороці, який в дорослому житті заявив про себе як християнин, патріот, шістдесятник, але широкому загалу відомий передусім як художник-графік. Його життя нещодавно обірвалося.

На 6 сторінці пише про нього владика Борис (Гудзяк) та Віктор Неборак

Сто років тому народився Микола Лемик. 1933 року у підпольському тоді Львові він вчинив замах на радянського дипломата і таким чином на увесь світ заявив про Голодомор в радянській Україні. Подібно як у випадку багатьох інших лицарів України, місце його поховання невідоме.

Більше пишемо про нього на стор. 7

ГОСПОДЬ ПОСЕРЕД НАС

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Роздумаємо собі, яким мав бути мужнім Йосиф, щоб, незважаючи на свій статус члена Синедріону, піти до Пилата й попросити тіло Ісуса? Яким треба бути сміливим, щоб попри те, що більшість членів Синедріону засудили на смерть і розп'яли Христа, він один Його ховає? Йосиф неначе пливе проти течії. Стає іншим в порівнянні з книжниками і фарисеями. Чи важко сьогодні жити всупереч логіці усіх?

У Великий Четвер, викладаючи плащаницю, співаємо тропар «Благообразний Йосиф», оспівуючи чесноти праведника. Чому саме благообразний? Благообразний – означає приємний ззовні, той, який вселяє повагу своєю зовнішністю. Спротивившись гордості первосвящеників, їх зарозумілості й лукавству, Йосиф стає чеснотливою людиною, приємною у своїй зовнішній справедливій поставі.

Чи сучасні християни є сміливими у своїй вірі? Чи може батько чи мати-християнка докорити своєму улюбленому синові або доньці, які живуть грішним життям без шлюбу? Чи може добрий християнин помолитися перед співпрацівниками на початку чи наприкінці своєї праці? Чи може робітник не красти з роботи нічого або не брати хабарів, коли всі

інші це роблять? Чи може підлеглий сказати відверто свою думку щодо керівника? Чи можемо постійно говорити правду і сприйняти правду про нас? Від відповіді на ці запитання залежить те, чи ми є сміливими учнями Христовими, чи ні.

Двоє друзів вирішили пообідати разом. Вибрали тихенький ресторанчик, щоб їх ніхто не турбував. Коли принесли їжу, то за звичкою перехрестились і взялись тамувати свій голод. Під час розмови, яку вели між собою, почули голос старенької жінки, що наближалась до їхнього столу. Вони зупинили свою дискусію і поглянули на бабусю, яка не переставала дякувати за добрий приклад.

– Приклад? Який приклад? – дивувалися друзі.

– Ви перехрестились і, помолившись, почали їсти. Я вже давно відвідую цю їдальню і ще пам'ятаю ті часи, коли ми, ще діти, також молились перед їжею. Дякую, що мені пригадали дитинство і нагадали, що потрібно робити перед їжею. Я ж також християнка.

2. МИР. Чеснота мужності не тільки притаманна праведному Йосифові з Ариматеї, сміливими є також жінки-мироносиці, які в неділю зранку вирушили до гробу, щоб намастити миром тіло

Ісуса. В давньому Ізраїлі тіло покійника намащували пахучими оліями, обмотували новим полотном (плащаницею), і опісля клали до гробу. Перед похованням тіло Ісуса не намастили, оскільки вже зближався суботний день, коли не можна було працювати. В неділю вдосвіта жінки вирушили до гробу, щоб здійснити цей обряд. Яка мужність була у цих жінок. Вони ішли, усвідомлюючи, що їхня місія може закінчитись нічим, їм могли перешкодити воїни чи великий камінь при вході у гріб, однак були запалені великою любов'ю до Господа, мали намір здійснити для нього хоча б невеличку послугу.

У всіх людей є потреба в мирі. Відсутність миру в серці вже є початком гріха і необов'язково робити якісь беззаконня. Ісус – це джерело миру. Черпаючи мир від Нього, ми також маємо передавати його іншим. Нести мир – велика і відповідальна місія для сучасного християнства. Нашому суспільству так бракує миру. Ми постійно воюємо з кимось, здебільшого з нашими уявними ворогами. Сусіди воюють між собою за межу. В сім'ї воюють між собою чоловік і жінка. Родичі між собою чубляться. А чи справді мій сусід, чоловік, дружина, родич можуть бути моїм ворогом? Ми забуваємо про нашого спільного ворога душі, з яким маємо боротися. Всі ми діти Небесного Отця й тому маємо жити

у мирі.

Воскреслий Ісус дарує мир. Коли Господь увійшов через замкнені двері до кімнати, де перебували злякані учні, мовив: «Мир вам!». І сьогодні Він проголошує усім нам: «Мир вам! Мир усім поділим, посвареним, тим, хто ворогує чи не може вибачити іншим. Мир вам!». Мир і спокій є тому, що їх приносить Христос. Він разом з Отцем і Святим Духом входить у нашу сім'ю, у наші спільноти і дарує мир.

Наша місія – ширити Любов Божу серед людей, щоб цей мир могли отримати інші. Шукаймо миру Господнього і дбаймо про нього. Шукаймо спокою, що звільняє від усяких клопотів. Хто шукає спокою, шукає Христа, бо Він є нашим спокоєм і воскресінням.

3. ДОСВІД ВОСКРЕСІННЯ. Тепер звернімо увагу на слова небесного посланця: «Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп'ятого. Він воскрес, Його нема тут. Ось місце де Його були поклали». Ми шукаємо Ісуса у гробі. Думаємо, що Його живого немає поряд з нами. Але заплющмо очі і духом увійдімо в печеру, де Його поховали. Подивімося на те місце, де мало б лежати Святе Тіло. Його немає в гробі! Гріб порожній. Це реальність. Це істина. Гріб, у якому був Ісус – порожній. Власне порожній гріб є нашим досвідом Воскреслого Бога. Це є особистий досвід воскресіння. Це наш досвід

Воскресіння Христового.

Христос Воскрес! Це правда. Він вже більше не підвладний смерті. Він живе. Він є присутній між нами, не духом, але з тілом і душею. Присутній в усіх куточках світу, в наших містах і селах. Ми знаємо, що Ісус присутній в Найсвятішій Тайні Євхаристії. Це справді так. Але Ісус живий присутній в особі священика у сповідальниці, бо хоче дарувати нам прощення гріхів, спокій і мир нашому серцю. Він присутній в особі проповідника на амвоні, бо хоче нам голосити своє слово. Зрештою, він присутній у кожному ближньому: «Усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших – ви Мені зробили». В ближньому присутній живий Ісус.

Відчуймо біля себе присутність Воскреслого Ісуса, подібно як Його відчули учні, що подорожували до Емаусу. Молімося: «Воскреслий Господи! Віримо, що Ти є живий серед нас. Хоча ми не можемо бачити Тебе, однак наше серце відчуває твою присутність поряд з нами. Ти приходи до нас з миром. Хай твій святий мир спочине у наших серцях. Втихомир войовничість наших душ. Навчи нас миролюбності. Дай нам мужності, щоб стояти у правді і відстоювати її. Даруй сміливість відстоювати Твої цінності як дорогу спасіння. Амінь».

о. Йосафат Вороцянка, ЧСВВ, «Місіонар»

Рік Митрополита Андрія Шептицького

ІКОНА МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

Розповідь патріарха Святослава про існування ікони Богородиці, яка на звороті позначена надписом, зробленим митрополитом Андреем Шептицьким в Курську 27 грудня 1914 року, викликала жвавий інтерес науковців. Попередньо вдалося не лише підтвердити автентичність цієї унікальної реліквії, але і, можливо, встановити особу того, кому вона була подарована, як також обставини, при яких це сталося. Правдоподібно тут йдеться про білоруського католицького священика о. Івана Алексеви́ча, про що, ймовірно, і свідчить згаданий дарчий надпис Андрія Шептицького.

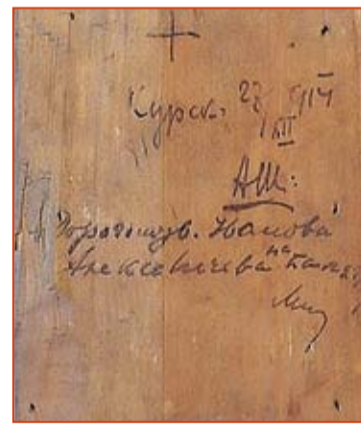
З вересня 1914 року російські царські війська під командуванням генерала Брусілова окупували Львів. Через кілька тижнів, 18 вересня 1914 року, митрополита Андрія Шептицького арештували. Приводом для арешту була його проповідь у церкві Успіння Пресвятої Богородиці на вулиці Руській. Він тоді говорив, що ми, греко-католики, є теж православними, але наше православ'я – церковне, основою його є єдність Церкви зі Святішим Отцем, Папою Римським; натомість православ'я, яке принесли були російські війська

до Львова, є православ'ям «казеним», яке базується на світській, державній владі російської імперії. Після цих слів митрополита Андрія арештували як загрозу для російської імперської ідеології. Тоді розпочався страдницький шлях Андрія Шептицького як царського в'язня. Спершу його повезли до Москви. Закінчив він цей шлях у Суздалі, вже після лютневої революції 1917 року.

Митрополит у листі до Святішого Отця Бенедикта XV за 29 вересня 1916 року із Суздаля пише, що його дуже терміново хотіли від-

правити з Курська, аби не дати змоги висповідатися у католицького священика, поаяк у Суздалі у нього такої можливості вже не буде. Правдоподібно, що Митрополитові вдалося все ж таки отримати Святе Таїнство Сповіді з рук о. Івана Алексеви́ча в період його перебування в Курську. Як священикові вдалося прийти до дуже сильно пильнованого російськими жандармами Митрополита, особливо в грудні

1914 року, залишається таємницею.

Отець Кирило Королевський зазначає, що в Курську Митрополитові згодом дозволили ходити до польського католицького храму і навіть там сповідатися. Цікавим є той факт, що саме через цього священика, ім'я якого о. Кирило не згадує, Митрополитові вдалося навіть передати кілька листів до папи Бенедикта XV.

Отець Королевський опи-

сує таку подію: «Одного дня поліцейський попередив свого в'язня, який саме тримав у кишені підготовлений лист, що за наказом начальства він не повинен більше спускати з нього ока навіть під час сповіді. На щастя, неподалік, на відстані руки, знаходився товстий молитовник. Користаючи з тієї хвилини, коли вартувий повернувся спиною, Кир Андрей вклав лист між сторінки молитовника і лише попередив священика про той сховок. Це був останній лист, який він зумів написати до Риму».

Для справедливості слід згадати, що Митрополитові дуже багато морально допомагали росіяни, зокрема Наталя Ушакова, графиня Третьякова та багато інших, які вважали неприпустимим арешт Андрія Шептицького.

Департамент Інформації УГКЦ

СОРОС – ЗАХИСНИК УКРАЇНИ

Джордж Сорос – знаний американський фінансист і філантроп мадярського походження – вже не раз доводив своє щире українофільство. І ще раз продемонстрував його, даючи інтерв'ю австрійській газеті Standard. Водночас він вказав на хиби, притаманні європейцям в оцінці України та її ролі. А також мимоволі викрив і власні помилки в оцінці конфлікту на сході України.

Але передовсім Джордж Сорос вказав українцям на їхню абсолютно неадекватну оцінку німецької канцлерки Ангели Меркель, її зусиль, спрямованих на припинення російської агресії в Україні. По-перше, Меркель, як він каже, проявила себе одним з небагатьох лідерів країн-членів ЄУ, що діє як «справжній європейський політик, замість того щоб обстоювати вузькі німецькі інтереси. (...) Вона усвідомлює справжню небезпеку путінської політики. За це я її й хвалю».

По-друге, Сорос вважає, що без твердої позиції Ангели Меркель, яку в Україні багато гарячих голів (з подачі російських пропагандистів) почали обзивати «фрау Ріббентроп», Європейська Унія не застосувала б таких жорстких санкцій проти Росії. Хоча, на думку американського мільярдера, санкції могли б бути ще жорсткішими, щоб російська економіка була загнана в глухий кут. А поки що «санкції посилюють путінський «казковий світ», у якому всі вірять, що російські фінансові проблеми спричинені винятково ворожістю заходу».

Хоча, на переконання Сороса, набагато важливішою за санкції є допомога Україні. «Країна має не просто вижити, вона має розквітнути, попри

актуальну загрозу. Лише тоді росіяни зрозуміють, що саме на політиці Путіна лежить відповідальність за ситуацію в країні, а не на Заході.»

На його переконання, Україна мусить стати чимось на зразок Західного Берліна для мешканців НДР – прикладом свободи й добробуту у ворожому оточенні. «Занадто багато людей у Європі, зокрема в Німеччині, заплющували очі на те, наскільки цінною є для них Україна. Вони вважали Україну лише фінансовою проблемою, тому поводитися з нею, як з Грецією. Це хоч і шляхетно, але не відповідає правильному виміру. Адже Україна захищає Європейську Унію від російської агресії.»

Сорос хотів би, щоб Захід повною мірою усвідомив, яким «критично важливим союзником є для нього Україна». «Українці захищають не тільки кордони Європи, вони захищають засадничі європейські цінності, такі як правова держава і свобода. Це чомусь часто-густо забувають». Він також застеріг, що «якщо Україна програє в протистоянні з Росією, то це буде тяжкою поразкою для всієї Європи».

Водночас з інтерв'ю можна зробити висновок, що навіть друг України Сорос не цілком зрозумів технологію конфлікту, спровокованого

Росією. Відповідаючи на запитання щодо здатності України вирішити проблему військовим способом, він зазначив: «Порошенко справді допустився помилки. Він вірив, що зможе ліквідувати сепаратистів. Але це було помилкою».

Якщо ця доволі промовиста облуда притаманна другові України Соросу, то можна собі лише уявити, наскільки вона поширена серед менш лояльних до Києва західних кіл. Зрозуміло, що в її просуванні чималу роль зіграли російські пропагандистські канали. Тобто багато людей в Європі й Америці вважають, що на сході України виник зненацька якийсь відрубницький рух. А українське керівництво замість того, щоб провадити діалог з «автономістами», почало гатити по них з гармат.

Що ж, тут можна лише нарікати на цілковиту бездіяльність українських амбасад та ЗМІ, які не змогли елементарно пояснити суть та послідовність подій. Розповісти, що першими взяли зброю в руки злочинні елементи, які видавали себе за виразників волі «народу Донбасу». І що зброя ця прибула до України з Росії. І що саме російські диверсанти вчинили захоплення тамтешніх дільниць силових структур і закладів самоврядування.

Петро Гладієвський, «Збруч»

УКРАЇНА ВІДКРИВАЄ АРХІВИ

Український парламент ухвалив закон «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років». Цей документ відкриває усі документи силових структур СССР та УССР. Також закон зобов'язує відкрити архіви, які мали усі репресивні, силові та правоохоронні органи часів СССР. Кожен громадянин отримуватиме право вільно потрапляти до архіву. Держава бере на себе зобов'язання оцифрувати усі матеріали, які містяться в архівах силових структур часів СССР. Для адміністрування, розсекречення та надання доступу до архівів на базі Інституту Національної Пам'яті створюють спеціальний Галузевий Державний Архів. (BBC)

ІНСТРУКТОРИ ІЗ США, КАНАДИ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

20 квітня військові інструктори із США почали місію в Україні. Навчання проводять як для рядових, так і для командирів. В цілому близько 290 американських військовослужбовців навчатимуть шість рот Національної Гвардії України. Проти участі американських військових у навчаннях виступила Росія. Представник МЗС РФ А. Лукашевич: «В програму тренувань входить навчання володінню зброєю і технікою західного зразка. Це можна розцінювати як перший крок до постачань в Україну сучасних американських озброєнь, які так жадає отримати квітська „партия війни“». До початку літа 200 військових інструкторів до України відправить також Канада.

Раніше аналогічне рішення прийняла Великобританія. Британські військові почали тренувати своїх українських колег в середині березня. (А.Ф.)

ПОРОШЕНКО СКЛИКАЄ СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ

Це не тільки вдала ініціатива, вона вкрай необхідна сьогодні, коли близько 3 мільйонів українців проживають на території США та Канади і можуть впливати на політику цих держав. Українці світу, на моє переконання, мають провести не тільки конгрес, але й потужний світовий протест, в зазначений час та дату, аби продемонструвати Кремлю свою консолідацію з Батьківщиною, потужність, силу, і, на мій погляд, Президентом буде запропонований сценарій проведення «світового українського протесту». (Павло Нусс, з Фейсбуку)

ВАШИНГТОН. ГОЛОДОМОР

Пам'ятник жертвам Голодомору у Вашингтоні відкриють 7–8 листопада. Історія тут така: у вересні 2012 р. вашингтонська міська комісія з планування дала остаточну згоду на спорудження пам'ятника; закон про зведення Меморіалу ухвалили у Конгресі 2005 р.; президент Джордж Буш підписав його у жовтні 2006 р.; \$ 2.5 млн. на меморіал пожертвували український олігарх Дмитро Фірташ (нині під домашнім арештом в Австрії); над Меморіалом працювала Лариса Курилас – архітектор з діаспори. (Перший Волонтерський)

МЕШКАНЦЯМ РОСІЇ

Сьогодні моя дочка просиділа перший урок в шкільному бомбосховищі. Їй 7 років, навчається в першому класі. Вона сиділа в темноті і в марлевій пов'язці. З лялькою в руках. Це були навчання в системі цивільної оборони. В звичайній київській школі, де навчається моя дочка, повісили вказівник: «БОМБОСХОВИЩЕ». Останній раз в Києві діти сиділи в бомбосховищі в 1941 році, коли літаки зі свастикою бомбили мирне місто. Щоб ви знали, мешканці Москви, Петербурга, Воронежа і інших міст Росії: моя дочка сиділа в темноті з лялькою очікуючи бомб з ваших літаків. Знаєте що найжахливіше? Вона це усвідомлює! І ніколи в житті не забуде. Щоб ви знали – НІКОЛИ! (Олександр Бабак, з Фейсбуку)

ХГ

МОЛИТВА ЗА ДОБРИХ ПРОВІДНИКІВ

Отче наш,

що світами управляєш і зорі їхніми дорогами певною рукою ведеш, молимо Тебе, подай нам добрих і чесних провідників, що вели б нас певними дорогами до доброї долі. Дай їм у серце страх Господній, щире волю й бистрий розум, здоров'я і силу, щоб зуміли провадити нас до добра. Наділи їх, Господи, глибокою вірою й благослови їхні чесні і корисні думки, почини й діла. Амінь.

«Рік зі святим Василієм», Львів, «Свічадо»

НА ЛАЗАРЕВІМ ХУТОРІ

Коли апостол Петро, не бачучи світу, повернув від Гробу до Витанії, – в долинах уже лежали глибокі тіні. Лише по верхах далекого моавського узгір'я виблискували останні дотики вгасаючого дня. На Лазаревім хуторі не було ні звичайного, щоденного руху, ні невпинної – від зорі до зорі праці, що в її темпі бувало чутно не примус чи необхідність, а щирі потреби, конечність – лише з любови до неї.

Хтось помалу пройшов дерев'яними сходами на наддашки, що трималися на вирізуваних кедрових стовпах. Відчинились двері й крізь них вилетів приглушений, безбарвний голос Марти, а потім заколихався в повітрі солодково-гіркий аромат бальзамів. Дбайлива господиня, що перед кількома днями клопоталась про вечерю Вчителеві, тепер готувала мирру та різні живиці для нащеплення Його Тіла.

– «Лише переллемо... бо – заходить субота... Потім... – вловив Петро, й двері зачинились.

Тяжкою ходою, ніби тільки що вставши по довгій хворобі, перейшов апостол на плискотий дах, де так часто сиділось до глибокої ночі, слухаючи Вчителевих навчань. Сперся на невисокі поручні і стерп у задумі. Не чув, як з долини злітали вгору рвучкі звуки сухого Лазаревого кашлю. Не спостеріг, що в брамі засунули засуви. Дивився, як вузенька смужка світла затремтіла, витягнулась на піску доріжки й, рисуєчи рухливі кривульки, зникла в домі. Все давила тиша, не подібна ні на сон, ні на спокій. Все сповнилось мовчанням пустки, з якої вирвано душу.

Петро зідхнув і немов прокинувся з мертвої байдужости. Відігнав від себе жахливі видіння, що невпинно вставали перед очима, як сонне маріння. Закинув голову назад і загубив погляд в безмісячнім темнім небі. Раптом з чорної бані зірвалась блискуча зірка. Зачеркнула вогненним віхтем півнеба й зникла, втягнувши за собою в півтму і свій слід. Такою ж блискучою зіркою пролетіла чомусь у Петровій думці згадка не про щойно пережитий жах, а про спокійні колишні слова Учителеві про двох синів різної поваги. **Один:** – «Не зроблю!» – й зробив, **другий:** – «Зроблю!» – й не виконав обіцянки. Чому ж Учитель не сказав про третій гурт людей, тих, що дотримують те, що сказали? Бо ж ці обидва однаково не дотримали слова, а говорили лише так, на вітер. Чому ж?

Таж, як пароксизм фізичного болю, що затихає лише на мить, щоб незабаром налетіти з ще більшою силою, стисло серце й думку пережите, чого ні забути, ні вигоїти не можна до смерті. Знов перед очима встала, як виразна дійсність, минула ніч у Каїфовому дворі, як став він біля варті, заморожений внутрішнім холодом. Вже не було надії врятувати Вчителя. Не було. Але ж Він ще був живий...

Петро сховав обличчя в долоні. Пальці вп'ялися в кучеряве, просивіле волосся. Похитав головою з боку на бік у припливі нестерпного страждання. – «Не знаю Його!»

Це ж він сказав. Він, Петро, повторив тричі, «раніш, – як півень запіяв» лише один раз... А Учитель це знав наперед, бачив у його душі ще раніш, ще

Жерар Зеґерс (Gerard Seghers) (1591–1651), «Розкаяння апостола Петра»

тоді, як він – «Камінь», «Скеля», він – Петро запевняв:

– «Нехай всі зрадять, я ж душу віддам за Тебе!»

Ах, душу! Як легко обіцяти свою душу, але... як важко дотримати маленького слова! І зненацька здалося Петрові, що лише в цій хвилині зрозумів він, чому тоді Вчитель сказав тільки про двох: того, що обіцяв і не виконав, та того, що відмовився й зробив. Зрозумів, що звичайна людина не здібна так просто, без зусилля над собою, опанувати навіть власне слово.

З тяжкої, гарячкової півдрімоти, – бо ж душу й тіло вщерть виснажили муки останніх днів, – збудив Петра передранішній свіжий вітрець. Щільніше загорнувся плащем, але заснути вже не міг: повіки не хотіли зажмурюватись. Дивився, як зблідло небо всмоктує згасаючі зорі та яснішає, втягаючи в себе їхнє світло. З п'ятьми виринали форми, потім народжувались барви. Холодне повітря розтяв пронизливо-розпачливий покрик осла. Оксамитом відповіли йому корови, що й вони хочуть пити. Квапливо заскиглив ретязь біля відер при криниці. Відсунений засув ліниво заскреготав, увільнюючи

замкнену на ніч браму.

Петро знову заплющив очі.

– «Новий день... Знову – жити! Когось бачити, чути людську мову, комусь відповідати. Про віщо, коли все втратило ціну й сенс. Жити, коли Вчитель лежить мертвий у гробі. Коли зникла мета життя.»

Заломив руки, аж хруснули пальці, й знову байдуже дивився перед себе. Мимохіть щось прип'яло його увагу: здавалося, що поміж кривими оливами на узгір'ї гаю, в напрямі до шляху майнув смолоскип. Хтось і справді швидко вибрався з вогнем на шлях і поспішав до хутора. Апостол спочатку впізнав, що була то – жінка, а враз по тому також пізнав, і хто саме. Не можна було не пізнати червоного, як шліхтована кована мідь, волосся Лазаревої сестри. Від швидкого бігу воно розпалось по шиї Марії й каскади променистих кучерів, як полум'я, гнались за нею, ладні запалити все зустрічне.

– «Що ж могло статись більше за смерть Вчителя? Що могло так збентежити її?»

Незмірне, великанське передчуття чудесного підкинуло Петра. Затремтіло серце, затремтіли ноги. Однак метнувся на діл, як хлопчик, перескакуючи по кілька сходинок. За кілька мигів уже був за брамою, а ще за хвилину тримав за руки Марію.

Спочатку не могла добути з себе голосу. Лише повні сліз очі усміхались блаженністю й невимовним щастям. Нарешті видихнула:

– «Живий! Він – живий! Встав із мертвих. Вчитель... Все сталося, як говорив. Встав на третій день, як обіцяв...»

Тихі слова стукотіли в Петровій скроні, як удари молотка, що вибивають з криці стовпи іскор. Ці іскри підхоплювали у вогненний вир всі думки й почуття. Розум і серце говорили одно: Ось Той, що справдить всі надії й дотримає всяке слово!

Наталена Королева, з книги «Во дни они», Мюнхен 1948 р.

Папи миру

ВІД ПІЯ ІХ ДО ФРАНЦИСКА

Вчення Церкви та її пастирів щодо питання миру розвивалося і вдосконалювалося відповідно до викликів часу. Проведемо короткий огляд цього еволюційного процесу, від блаженного Пія ІХ [папа з 1846 по 1878 рік-Ред.] до папи Франциска.

Під час понтифікату **Пія ІХ** роздуми над темою миру наблизили католиків і протестантів, що вилилось у заснування спільними зусиллями наукового центру в Римі для вивчення міжнародного права й формування незалежних міжнародних арбітрів, покликаних розв'язувати конфлікти між державами. В ті роки одним з найпомітніших внесків були праці священника-езуїта Луїджі Тапареллі д'Азельйо, одного із за-

сновників журналу «Civilt Cattolica», дослідження якого на теми миру стали відправною точкою для вчення Римських Архиєреїв аж до святого Івана ХХІІІ.

Папа Лев ХІІІ, спадкоємець цієї традиції, розпочав систематизацію пропозиції «політичного миру». В 1899 році під час конференції про мир в Гаазі, в якій взяли участь 26 держав, деякі з них визнали його, як гаранта під час конфліктів силою «універсального батьківства». Саме в цьо-

му періоді завдяки питанням миру Апостольська Столиця починає наново набирати важливості у міжнародній сфері.

Але щойно у «Ноті до воюючих сторін» від 1 серпня 1917 р., в якій **Бенедикт ХV** назвав триваючу світову війну «даремним кровопролиттям», було окреслено детальний та практичний план мирного врегулювання, на який не спромігся жоден глава держави. Не зважаючи на те, що тоді ці

пропозиції отримали перешкоди з боку тодішніх нововладців, у дипломатичних колах Бенедикта ХV до сьогодні також називають «папою миру».

Під час ІІ світової війни **Пій ХІІ** став першим папою, який систематично виклав «суттєві передумови міжнародного правопорядку», посилаючись, в основному, на спадщину Луїджі Тапареллі. Це сталося у його різдвяному посланні 1942 року.

Продовження на 5 стор. ►

ВІД ПІЯ ІХ ДО ФРАНЦИСКА

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

У вченні святого **Івана XXIII** ідея миру, натомість, постає у «позитивному» вимірі, її значення поширено, включаючи права людини, нові ідеї демократії, бажання створити міжнародні структури, які б виступали його гарантом.

За папи **Павла VI** Церква здійснила справжню поняттєву революцію в доктрині про мир, розрізняючи у сфері суспільної моралі подвійну природу миру: «внутрішній» і «зовнішній». Цей розвиток богослов'я миру можемо прослідкувати в його посланні до ООН, виголошеному 1965 року, в якому він закликав: «Нехай ніколи більше не буде війни!», у відомому радіопосланні з 1967 р. «Шлях миру між народами проходить через серце людини» та проповіді від 1 січня 1969 року.

У вченні Слуги Божого Павла VI мир живиться з духовного коріння, є даром, який слід прийняти, його можуть будувати й зберігати ті, які відкрили мир у своєму серці. В період його понтифі-

кату розпочалося «виховання до миру» через послання з нагоди встановленого ним Всесвітнього Дня Миру, який Церква щороку відзначає 1 січня.

Святий **Іван Павло II** став на «захист миру будь-якою ціною» як перед обличчям можливої загальної війни, так і перед загрозою релігійної війни, яку численні політологи пророкували після терористичних атак 11 вересня 2001 року. У цій непростій ситуації могло вистачити одного необережного слова, яке могли би невідповідно проінтерпретувати й ніщо б не стало на заваді поділу світу на основі релігійної приналежності. Думки святого Папи про мир знаходимо в його соціальних енцикліках «Sollicitudo Rei Socialis» та «Centesimus Annus», натомість 27 жовтня 1986 року світ став свідком пророчого жесту на користь миру. Того дня християни, визнаючи юдаїзму та мусульмани, разом з представниками інших

Папа Бенедикт XVI. С-на: AP

релігій, зібралися в місті святого Франциска для того, щоб спільно просити дару миру. Послання цієї події звучало однозначно: віруюча людина повинна жити та навчати примирення, мирного посередництва в суспільних конфліктах та можливості справжнього спільнотного життя.

В цей же час у Церкві кристалізувалося подо-

лання традиційної доктрини про «справедливу війну», від якої відступив вже святий Іван XXIII у енцикліці «Мир на землі». У церковному вченні тепер зустрічаємо поняття «збройні конфлікти», які можуть бути виправдані у випадках справедливого захисту та гуманітарного втручання.

Під час понтифікату **Бенедикта XVI** зусилля Церкви

в дипломатичній сфері зосередилися на запобіганні конфліктам. Промовляючи 18 квітня 2008 р. до ООН він погодився з принципом «відповідальності за те, щоб захистити», але соціальне вчення Церкви закликало інвестувати у виховання, в економічний розвиток, в добре управління, в діяльність міжнародних організацій. Апостольська Столиця підтримала процеси зменшення ядерного озброєння, реформу Ради Безпеки ООН, яка б враховувала актуальні геополітичні зміни.

В цьому новому суспільному й церковному становищі **папа Франциск** обрав особливе наставлення перед обличчям великої місії Церкви у сфері миру. Він звертає увагу на те, що сьогодні причини конфліктів слід шукати не так на етнічній чи релігійній площині, як у соціальній несправедливості, визискуванні найслабших, порушенні людських прав. Отож, у наш час особливого примирення потребують т.зв. периферії, і в цьому контексті фундаментальним шляхом миру названо братерство.

Радіо Ватикан

ХГ)

УКРАЇНІЗАЦІЯ РОСІЇ

Коли «Титанік» зіткнувся з айсбергом, пасажери відчули лише легкий поштовх. Перші дві години клієнти першого класу грали шматками льоду в імпровізований футбол. Ще через годину лайнер розколовся навпіл.

Згадайте 2012 рік. Час, коли Партія Регіонів здавалася безальтернативною. Всі розмови про те, що обрана нею дорога веде країну в прірву, наштовхувалися на залізобетонний курс гривні. Всі прогнози, що економіка дихає на ладан – на інфраструктурні будови до Євро-2012. Сите обивательське «сьогодні» переважувало будь-яку експертну тривогу про «завтра». А соціологи довершували картину, розмірковуючи про 60% населення, не готових протестувати.

Згадайте про це, коли будете читати експертні прогнози про російську стабільність. Останні місяці курс рубля йде вгору. Політику Владіміра Путіна підтримують 86% росіян. Тільки ця стабільність на кшталт тієї, що була в Україні в 2012-му. Російський «Титанік» від українського відрізняється лише розмірами, але це визначає лише терміни, а не долю.

Все, що відбуватиметься

в Росії, українці вже спостерігали. Закручування гайок. Війну між фінансово-промисловими групами за доступ до скорочуваного бюджетного пирога. Тиск на залишки політичної конкуренції. Антифашистські мітинги зі спеціально зігнаною масовкою. Зростання внутрішніх протиріч, які рано чи пізно зв'яжуться у гордіїв вузол, який можна розрубати, але не розв'язати.

Ми звикли думати, що російська реальність стабільна, але ця стабільність можлива лише в умовах дорогої нафти. За минулий рік золотовалютні резерви країни скоротилися з 510 до 355 млрд доларів. За один рік! І це був рік, коли нафта дешевшала поступово, досягнувши 50 доларів за барель лише в січні 2015-го. Та й серйозні санкції були введені лише в середині 2014-го. А весь нинішній рік Росія спочатку прожила з невисоким рівнем цін на вуглеводні.

Експерти кажуть, що в даний час кожен робочий день

(у вихідні торги не ведуться) Москва «спалоє» на міжбанку близько одного мільярда доларів. Вона могла б «відпустити» рубль, але питання не тільки в настроях мас, а й у тому, що російським корпораціям необхідно виплачувати зовнішні борги. А чим вищий курс долара – тим важчий для них борговий тягар. Поясню. Суверенний держборг Російської Федерації не такий вже й великий – всього лише \$ 52 млрд. Але суттєвий ще борг корпорацій («Роснефть», «Транснефть», «Газпром» і ін.) – близько \$ 540 млрд. У 2015 році на погашення тіла кредиту і відсотки треба буде витратити близько \$ 125 млрд. Ця сума також лягає на російські валютні резерви – в іншому випадку російські держкомпанії може чекати банкрутство.

Те, що могло б врятувати російську економіку – це різке зростання цін на нафту. Але поки що «чорне золото» коливається в коридорі від 50 до 60 доларів за барель і поки що не збирається повертатися до докризового рівня. Російська економіка, в першу чергу, страждає від низьких цін на нафту – вони не дозволяють їй забезпечити заплановані витрати

бюджету. Санкції лише підсилюють тиск – для російських держкорпорацій закритий західний фінансовий ринок. Умовно кажучи, якщо ціни на вуглеводні – це айсберг, то санкції – це заборона на продаж насосів для відкачування води з трюмів. У 90-і нафта теж коштувала небагато, але все те десятиліття Росія могла позичати гроші у західних партнерів. А тепер їй доводиться витрачати «підшкірний жир», накопичений в «ситі нульові». Але ці запаси не нескінченні.

До того ж вся історія з Кримом і Донбасом має ще непрямий ефект – у вигляді відтоку капіталу. Навіть у авторитарного режиму може бути інвестиційна стабільність і привабливість – гроші дивляться не стільки на демократію, скільки на прогнозованість політики. А саме цього позбулася Москва, анексувавши півострів. Ніхто не знає напевно, де тепер лежать «червоні лінії» для Кремля, і де та межа, яку він відмовиться переступати. Немає нічого дивного, що капітал шукає тихі гавані, йдучи з Росії.

І саме тому російський 2015-й так нагадує український 2013-й.

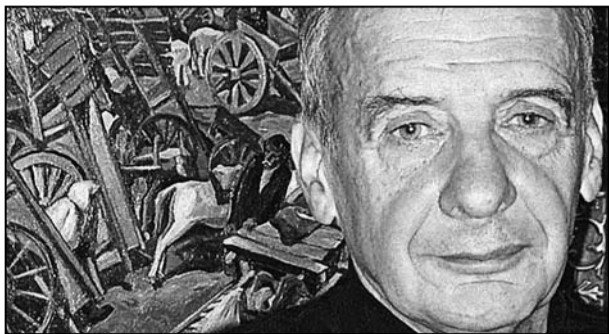
Відполірована поверхня, що приховує виворіт. Зовні – військові навчання, Крим,

космодром «Восточний», чемпіонат з футболу, політична однаковість, суверенність і антизахідництво. В середині – перший за 15 років секвестр бюджету, заморожування накопичувальної частини пенсії, скорочення бюджетників, відмова від індексації зарплат, зростання інфляції, танення коштів резервного фонду і фонду національного добробуту.

Саме в цьому схожі Україна-2013 і Росія-2015 – в обох випадках система існує за інерцією. Те, що ми спостерігаємо сьогодні – це затоплювання трюмів російської економіки. У якийсь момент кількість перейде в якість – і ми побачимо наслідки. Але до цього у пасажирів першого класу ще є час для того, щоб слухати палубний оркестр. Втім, наскільки я знаю, він грав і в той момент, коли корабель ішов під воду.

Павло Казарін, оглядач видання «Крим. Реалії»

Раптово упокоївся в Господі графік, який надихав і тишив нас усіх – Богдан Сорока. Складну біографію людини, що немовля була з матір'ю в в'язниці, бо батьків жорстко засудили на десятиліття каторги за їхній принциповий патріотизм, напишуть дослідники. Сьогодні ж хочеться згадати легкість і гумор постави, слова і мистецтва Pokій-

БОГДАН СОРОКА (1940 – 2015)

ного. Його гномики і міфологічні твори, унікальні види Львова і зображення дерев'яних церков будуть частиною наших світлих пережиттів назавжди.

В 1978 році я мав честь зустрітися з матір'ю Богдана Сороки – Катериною Зарицькою. Після зустрічі кмітливий художник провів для нас, американських відвідувачів Львова, екскурсію Національним Музеєм... а вдома за суніцями, що їх подала пані Люба – а я вперше їх куштував саме у них – пан Богдан влаштував для мене на підставі відвідин музею та домашніх експонатів іспит з історії галицького мистецтва.

10 років пізніше – наче цілком серйозно – випитую мене: що ж то за така літеру «Г» я б хотів бачити у нашому родинному ex librisi. Я довго і нудно пояснював про той «гачечок», який обрізала ра-

дянська влада. Пояснював тому, хто обійшов усі Горгани, смакував гогодзи, малював гномиків і який родився і провів перших 8 місяців життя – за ґратами. Аж наприкінці свого педантичного славістичного екскурсу я зрозумів, що пан Богдан просто... дре з мене лаха!

Його мистецькі твори і до болю щирі спомини – це виняткові кадри героїчної епохи протистояння тоталітаризмові. Він вистояв, свідчив, потішав.

Складаю найщиріші співчуття пані Любі, Соломії, Устині і усій Родині. У ці Страсні дні, наші молитви з Pokійним і з Найріднішими.

Господь дарує Pokійному Великодній похорон, у Світлий Тиждень.

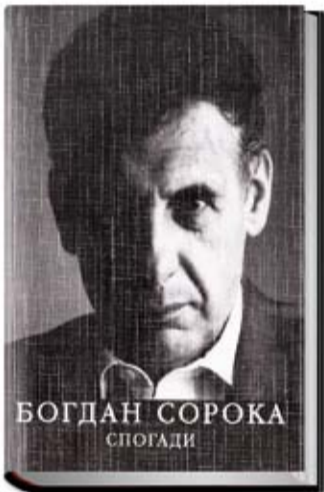
Вічна пам'ять! Христос Воскрес!

† Борис (Гудзяк)

ХГ

ОПОВІДАЧ ІСТОРІЙ

Богдан Сорока, «Прибавання до хреста». З циклу «Хресна дорога», 1990

Переважно художні альбоми відкривають солідними статтями увінчаних науковими званнями мистецтвознавців. Сорока пішов іншим шляхом. Розповідь художника про себе, свою родину, друзів-приятелів, яких ми тепер називаємо шістдесятниками, і їхніх «кураторів» з відповідних організацій нагадує неореалістичний фільм зі стрімкою зміною облич, ситуацій і країн.

Минулого року в книгарнях Львова з'явилося доповнене новими розділами видання «Спогадів» Богдана Сороки. Оповідь доведено до трагічних подій у Києві 18, 19 і 20 лютого 2014 року, коли вирушили у безсмертної Небесної Сотні. Власне книга Сороки закінчується розповідями двох учасників Революції Гідності: програміста Андрія Жупника, якому вибухом гранати на вулиці Грушевського відірвало руку, та студента Янівського Художнього Училища Ігоря Заставного. Ось уривок із записаного Сорокою монологу Жупника: «Хлопці попадали на землю. Пролунав головний вибух. Я майже нічого не відчув, але дивлюся, що у мене замість руки звисають кавалки м'яса і сухожилля. Навіть мені стало якось смішно, бо все це вигляда-

Шанувальники графічного мистецтва знають Богдана Сороку як автора ліноритів, згрупованих у цикли «Фольклорні мотиви», «Українська міфологія», «Емблеми та символи», «Страсті Христові», «Похід гномиків», «Купальські забави», «Музиканти» та ін. Чорно-біла графіка Сороки – жорстка і гротескна, а кольорова – іронічно-співчутлива. Та мова тут про інший талант художника, який виявився нещодавно. У 144-сторінковому альбомі графіки Богдан Сорока відводить 60 сторінок своїй мемуарній прозі.

ло кумедно. Я усвідомлював, що можу бути поранений. Але я сотник і тому був морально готовий до цього». Двадцятирічний Ігор Заставний про свої відчуття після ампутації ноги говорить так: «Я лежав навзнік і нічого не відчував. Окрім того куля порвала мені кишківник і багато кишок довелося викинути. Лікарі казали, що у мене стріляли з автомата Калашникова. Шість днів у київській лікарні я зовсім не спав. Просто не міг спати. Потім доправили мене до Польщі, де я ще тиждень був на лікуванні. Там взяли мірку на протез. У лікарні в Ряшеві я вже спав».

Крім євромайданного розділу, з нового у книзі можна знайти надзвичайно цікаві розділи «Мої друзі в Мюнхені» і «Мій внук знімається в кіно». У короткому пасажі, що доповнює «мюнхенський» розділ, читаємо авторську характеристику «Спогадів»: «21 жовтня 2011 року в Національному Музеї імені А. Шептицького у Львові відкрилася моя виставка графіки. Грав камерний оркестр «Академія» під керівництвом професора Артура Микитки. У п'яти залах експозицію дуже вдало розмістив Остап Лозинський. До відкриття виставки я видав мистецький альбом своєї графіки. Щоб мистецтвознавці щось не понакручували і не понанисували зайвого, я сам розповів про своє життя і про мотивації своєї творчості. Рома Патик прочитала на-

писане за одну ніч і зранку зателефонувала, що вона захоплена, їй було цікаво читати, але один недолік:

– Ти мало написав про Любку.

– Не думаю.

Я взяв в руки альбом і почав рахувати, скільки разів у тексті згадується ім'я Любки. Нарахував 97».

У цьому весь Сорока – лаконічний, прозорий у висловлюваннях і графічно точний. Багатьом нашим прозаїкам варто було б перейняти ці риси від пана Богдана.

На початку лютого 1969 Богдан Сорока поїхав до Києва, де перебувала у відраженні його наречена Любка (так пан Богдан зник називати свою дружину пані Любу). В'ячеслав Чорновіл передав ним самвидав для Івана Світличного, який запропонував Сороці зупинитися на кілька днів у його квартирі. Господар надав можливість молодому художникові ознайомитися з літературою самвидаву. «Серед іншого Іван Світличний показав мені збірку віршів Ігоря Калинця «Відчинення вертепу». Сказав, що ця збірка готується до друку на Заході, і попросив зробити до неї ілюстрації. Я був заскочений. Я ніколи серйозно не займався графікою, навіть не уявляв собі, що зможу робити якісь ілюстрації. Зі страхом узявся читати. Вірші захопили мене, відкрився цілий світ цікавих образів, про які я й не думав ніколи.»

Сорока виконав сім ліно-

ритів, яким дав дещо загальну назву «Фольклорні мотиви», і незабаром вони були опубліковані у книзі Ігоря Калинця «Поезії з України», що побачила світ у Лондоні, хоч у самій книзі – з міркувань конспірації – фігурував Брюссель. Реакція недремних стражів державної безпеки не забарилась. Сороку викликали на допит в КГБ. Та довести антирадянщини не змогли, оскільки художник цілком офіційно виставляв «Фольклорні мотиви» як самостійні графічні твори. Гра з органами була доволі небезпечною, адже кагебістам було добре відомо, як насправді ставиться Богдан Сорока до радянської влади. Його батько Михайло Сорока був членом проводу ОУН. Мати, Катерина Зарицька, довіреною особою з особливо важливих справ генерал-хорунжого Романа Шухевича. Сам Богдан народився 2 вересня 1940 у львівській тюрмі, яку в народі називали Бригідки, і провів там перші вісім місяців свого життя.

У спогадах Богдана Сороки читач знайде розділ, де описано перепоховання батька, довголітнього політв'язня спочатку польських, а згодом совєцьких таборів, і розділ про те, як жилося Катерині Зарицькій після закінчення 25-річного терміну покарання. Контакти Богдана з батьками

впродовж довгих років обмежувалися листуванням і нечастими побаченнями. Він ріс у сім'ї дідуся – професора математики Мирона Зарицького, про якого ще й досі розповідають легенди.

У спогадах ідеться не лише про опір системі. Там багато мандрів, які, з відомих причин, обмежувалися спочатку лише теренами Радянського Союзу (включно з Бухарою і Хівною), а з 1990-х років поширилися на Канаду і США, а також добру стару Європу. Коли совок завалився, виявилось, що багато його «винаходів» щасливо посіли своє місце в нібито нових українських реаліях. Серед них – звання «заслужених» і «народних», з якими намагається боротися Богдан Сорока. Зате йому вдалося виростити талановитих донь: Соломію і Устину, виховати внука – старшого сина Соломії, який тепер живе в Америці, та не забуває про Україну, створити кафедру промислової графіки у Львівській Академії Мистецтв, прийняти участь з надзвичайними людьми, зібрати унікальну колекцію гуцульських трійць (свічників), і навіть знайти у Львові живописну роботу Ватто, ціна якої склала п'ять мільйонів фунтів стерлінгів! Про все це детальніше – у блискучих «Спогадах» пана Богдана.

Віктор Неборак, «Збруч»

В УКРАЇНІ КОМУНІЗМ ПРИРІВНЯЛИ ДО НАЦИЗМУ

▼ **Продовження. Початок на 1 стор.**

Голова ОУН БОГДАН ЧЕРВАК: Треба наголосити, що йдеться не про заборону ідеології, а про засудження комуністичного та нацистського режимів і заборону їхньої символіки. Тобто Верховна Рада визнала злочинними комуністичний та нацистський тоталітарні режими. Ми фактично опинилися в ситуації, коли комуністична партія, інші ліві комуністичні групи прирівняні до нацистських партій. Також віднині використовувати червоні комуністичні прапори і нацистську символіку в Україні буде заборонено. Комуністи, звичайно, зможуть вийти на парад 1 травня, але вони повинні розуміти, які наслідки їх чекатимуть. Цей закон також стосується і звичайних громадян. Тож вийти на вулицю у сорочці з серпом і молотом буде вже незаконно.

ВІКТОР ПУЗАНОВ, експерт з логістики та обороноздатності України: Я народився на вулиці Леніна, недалеко від кінотеатру «Піонер». Досить довго жив на вулиці Фабричній, потім на Комуністичній, потім на Свердлова, на Радянській, знову на Леніна. У дев'яностих я все чекав,

коли ж заборонять комуністичну партію і всі ці назви.

Думаю, до кінця ми зрозуміємо значення цієї події років через двадцять. Коли раптом подивимося на те, що відбувається в тамтешній повсякденності, і зрозуміємо, що реваншизм, так само як і сепаратизм – так само неможливі в принципі.

Рік тому я був упевнений в набагато гіршому розвитку тодішньої ситуації. Бачилася війна зовсім інших масштабів, бачилася наша Країна повна злиднів, здавалося, що доведеться виживати, борючись за хліб і за свободу кожен день. Тому мені дуже і дуже приємно сьогодні подякувати Богові, а так само всім, хто працював, воював, піднімав непідйомне, тягнув на собі Країну весь цей неймовірний рік – подякувати за сьогоднішній день, який є у нас. Світлий, сонячний, святковий (текст написаний у Воскресіння Христове-Ред.). P.S. До речі, сьогодні я живу на вулиці Незалежності. Так.

ОЛЕНА БІЛОЗЕРСЬКА, журналіст, блогер та громадський діяч Від сьогодні у нас з Росією нарешті офіційно різні історії. Ми навіть у різних війнах

перемогли. Вони у Великій Вітчизняній, 9 травня, ми – у II світовій, 8-го. Звичайно, це стало можливим тільки через українсько-російську війну. Більше 20 років члени молодіжних патріотичних організацій бігали по лісах і стріляли на підпільних полігонах, готуючись воювати з Росією. Не знаю, який відсоток з них вірив у реальність цієї війни. Я, скажу чесно: і стріляла, і бігала, але не вірила. Ця війна здавалася неможливою, але насправді була неминучою.

Члени об'єднання можуть розійтися мирно лише в одному випадку: коли всі щиро згодні на це розлучення. Як Чехія і Словаччина. Якщо ж окупант відпустив окупованого виключно через свою тимчасову слабкість і мріє про реванш – то війна неминуча. Визвольна війна з відтермінуванням у часі. Розпад СРСР був міною уповільненої дії, яка вибухнула у 2014 році. Тепер я розумію, що завадити, зарадити цій війні було неможливо. Нації і держави будуються на крові. Лише проливши цю кров, ми отримаємо справжній, а не фіктивний суверенітет. Все, Рубікон перейдено.

УКРАЇНА ВИЗНАЛА УПА

Також 9 квітня Верховна Рада визнала організаціями, які боролися за незалежність

України у XX сторіччі зокрема Союз Визволення України, УСС, УНР, Гетьманат, ЗУНР, партизанські і повстанські загони Наддніпрянщини, Карпатську Січ, УПА, ОУН, Сойм Карпатської України, Українську Гельсінську Спілку.

АНДРІЙ ПАРУБІЙ, заступник голови парламенту України:

Сьогодні звершилася велика історична справедливість. 100 років триває наша війна за незалежність з російським окупантом. 100 років тому українські добровольці об'єднані у легіон Січових Стрільців дали перший бій російським окупантам на горі Ключ (у Львівській області). І зараз, через 100 років, українські добровольці зупиняють російського агресора на сході України.

Закон вперше у новітній українській історії на законодавчому рівні встановлює правовий статус борців за незалежність України у XX столітті, закріплює правона надання їм державних та муніципальних соціальних гарантій та визнає на державному рівні нагороди та військові ступені борців за незалежність України у XX столітті. Символічно, що автором закону є син головнокомандувача УПА генерала Шухевича «Чупринки», сьогодні народний депутат України Юрій Шухевич. Мав честь бути ведучим сесії під час

Юрій Шухевич, син головнокомандувача УПА генерала Романа Шухевича «Чупринки», автор закону про визнання УПА. С-на: Орест Круковський

прийняття цього історичного закону. Слава Україні!

РОМАН КАБАЧІЙ, журналіст: Тут почалися воплі, що не варто було приймати закон про визнання ОУН і УПА борцями за волю, бо в Польщі хтось образиться. Не думаю. Польки вже звикли до того, що пам'ятники Бандері ставляться, за Волинь народ поклонів не б'є, тому принагідно нагадую думку Євгена Сверстюка, записану мною. «Ми не повинні консулюватися з сусідами, хто у нас герой. Ми можемо свого героя любити чи не любити, але ми знаємо, що він герой. Ми не можемо від цього факту втекти. Не говоримо про святих. Ті, хто не бачить геройського чину УПА, такі ж як наші, котрі «не помічають» Волині. Таким людям і не варто пояснювати.»

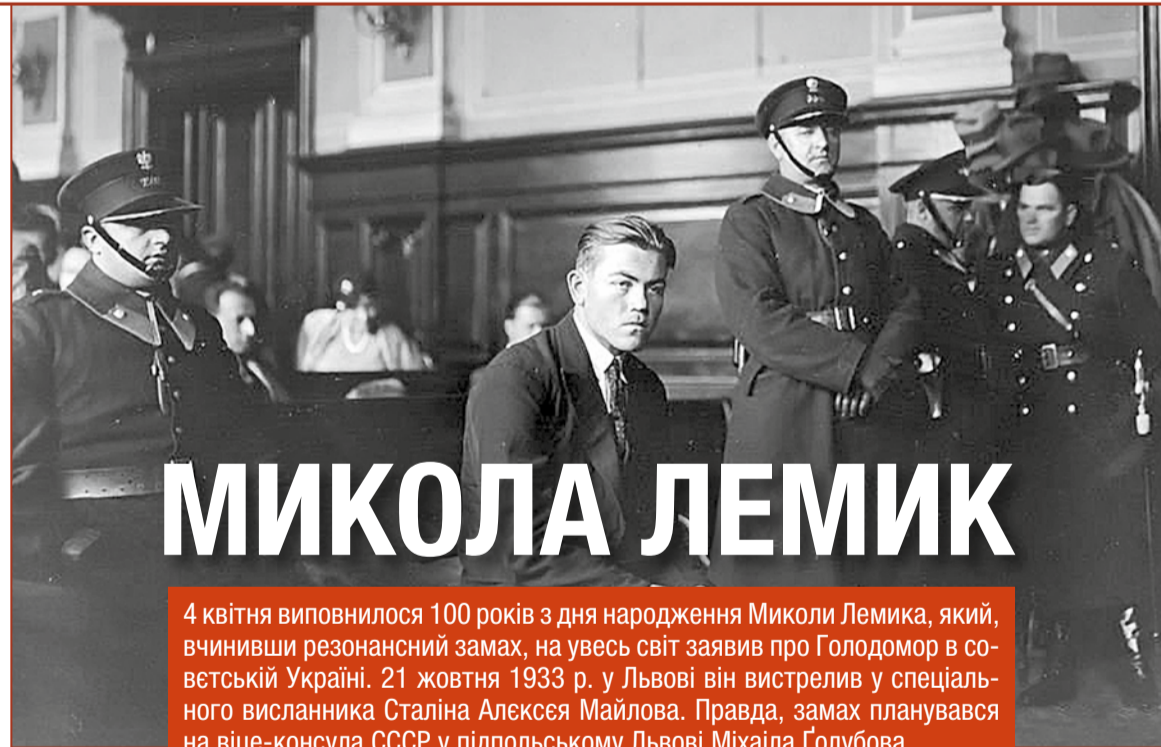
Зібрав та оформив Андрій Фецин

ХГ

Микола Лемик народився у с. Солова Перемишлянського повіту Львівського воєводства (тепер Золочівського р-ну Львівської обл.). Після закінчення української гімназії у Львові, навчався на природничо-математичному ф-ті Львівського Університету. У 1932 р. став членом юнацтва ОУН, згодом вступив у бойову реферантуру організації. Україна на той час поділена між чотирма державами. Наддніпрянщина належить СРСР, західна частина – Польщі, Румунії та Чехо-Словаччині. Мільйони мешканців підсоветських земель гинуть від Голодомору.

Підготовкою замаху керує крайовий провідник 24-річний Степан Бандера. Підпільники кілька разів відвідують консульство (тепер це житловий будинок на вул. Котляревського). Учинити замах виявляється 10 членів ОУН. Жереб падає на Лемика. Бандера зустрічається з ним у лісі на околиці міста. Дає новенький костюм, черевики. Референт Крайової Екзекутиви ОУН Роман Шухевич – майбутній командир УПА – вручає пістолет «Оргіс» і 30 набоїв. Лемик вчиться стріляти лівою рукою – він шульга.

21 жовтня він приходить у консульство. Просить про-

МИКОЛА ЛЕМИК

4 квітня виповнилося 100 років з дня народження Миколи Лемика, який, вчинивши резонансний замах, на увесь світ заявив про Голодомор в советській Україні. 21 жовтня 1933 р. у Львові він вистрелив у спеціального висланника Сталіна Алексея Майлова. Правда, замах планувався на віце-консула СРСР у підпольському Львові Михайла Голубова...

вести його до консула з метою отримання дозволу на виїзд до Советської України. На робочому місці консула виявився офіцер НКВС Алексей Майлов. Вислухавши звернення, попросив показати документи. Замість них Лемик із кишені витягнув пістолет і зі словами – «Це тобі від Організації Українських Націоналістів за муки і смерть наших братів та сестер, за голод в Україні, за всі знущання!» – випускає дві кулі: у голову та серце. Росіянин помирає на місці. Він че

не знає, що насправді застрелив не Голубова, а Алексея Майлова, представника Й. Сталіна для контролю над дипломатичними установами СРСР на території довоєнної Польщі. Після цього здався польській поліції, аби заявити про мотиви вчинку і відкрито виступити на суді, про свій «постріл для оборони мільйонів, коли мільйони ці – безневинно закатовані жертви».

Суд розпочався 30 жовтня. Підсудного захищали відомі українські адвокати

Степан Шухевич і Володимир Старосольський.

— Гратулюю вам! – пошепки говорить Леміку Роман Шухевич під час першого засідання. Ви вбили сучого сина Майлова, сто раз гіршого пса, як той ідіот Голубов. Це був спеціальний висланник Сталіна, що під невинною назвою «секретаря консулату» об'їздив з метою контролю всі дипломатичні представництва СРСР у Польщі з головним завданням: спаралізувати протестаційну акцію українців

Галичини й Волині проти голодової масакри в УССР, а зокрема, щоб познайомитися зблизкою з рухом ОУН.

Резонансний судовий процес надав широкого розголосу про Голодомор серед світової громадськості. Під час процесу у Львові проходили демонстрації солідарності українців із заарештованим.

Миколу Лемика було засуджено до смертної кари, яку згодом замінено на довічне ув'язнення, оскільки за польським законодавством хлопець не досягнув повноліття – 21 року. З нападом Німеччини на Польщу у вересні 1939 р. зміг здійснити втечу з в'язниці. Оселився неподалік Холма – на українській території, окупованій нацистами (тепер це Польща).

Восени 1941 р. Лемик очолює одну з трьох похідних груп ОУН на Східну Україну, метою яких було розгортання українського визвольного руху. Займав посаду Крайового Провідника ОУН на східноукраїнських землях. У жовтні 1941 р. заарештований Гестапо й розстріляний в м. Миргороді (Полтавська обл.). Місце поховання – досі невідоме.

«Локальна історія», Марта Гавришко «Gazeta.ua»

РОЗПОРЯДЖЕННЯ-ІНСТРУКЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СОБОРУ АПОСТОЛЬСЬКОЇ ЕКЗАРХІЇ 15–17 ТРАВНЯ 2015 р.

Всесвітлішим, Всечесним і Високопреподобним Отцям, Преподобним Монахам і Монахиням та всім вірним Апостольської Екзархії для українців католиків візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії
Слава Ісусу Христу!

У 2010-му році Синод Єпископів УГКЦ розпочав працю над програмою розвитку нашої Церкви на період до 2020 р. Програму названо «СТРАТЕГІЯ 2020». Покликана робоча група представників цілої Церкви звернула увагу на те, що основним місцем життя і розвитку Церкви є парафія, в якій Церква живе і розвивається. Ціла наша Церква буде такою, якими будуть поодинокі парафії. Звідси походить робоча назва стратегії: «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом». Група священників і мирян, яка займається введенням у життя програми, визначила шість головних складових живої парафії, які мають реалізуватися до 2020 р. у всіх парафіях УГКЦ. Ці складові є наступними:

Провід – священник, монашество і миряни працюють разом, будуючи парафію як місце зустрічі з живим Христом.

Літургія – вірні моляться Богу та зростають в Його благодаті.

Катехизація – вірні отримують знання про свою віру й Церкву.

Койнонія – вірні будують спільноту.

Дияконія – вірні йдуть за межі парафії служити іншим.

Місійність – вірні євангелізують інших, запрошують їх до життя в Христі.

В цей нелегкий для українського суспільства час, коли Україна знову постала перед загрозою свого існування, коли чужий українському духу світогляд намагається заволодіти нашим серцем, розумом і нашою свободою, кожен з нас задає собі запитання: як я ставлюся до цієї трагедії мого народу, як я можу допомогти виграти цю страшну та жорстоку війну, що спалахнула у моєму домі? Кожен з нас повинен докласти великих зусиль, щоби інший мав життя, а також силу і можливість захистити кожного з нас, навіть тих з нас, хто знаходиться далеко від дому.

В цей тяжкий для нас час ми потребуємо перш за все Бога, його провodu, настанови, опіки. Ми шукаємо в нашому серці голосу любові Божої до нас, котра дає нам відчуття, що ми живі, відчуття життєдайну присутності живого Христа, який підтримує та супроводжує нас повсякчасно.

Цим зверненням до вас хочу закликати усіх душпастирів, богопосвячених осіб та особливо вас, вірних УГКЦ, до спільних зусиль і ініціатив на шляху пошуку того живого Христа, який так необхідний для повноцінного життя наших громад за межами Батьківщини.

Проведення Собору Апостольської Екзархії має на меті показати нам шляхи для розвитку та покращення нашого церковного життя на теренах Німеччини та Скандинавії. Завдяки вашим думкам та ініціативам ми можемо спільно виробити основні напрямки розвитку нашої Церкви за межами Батьківщини та дати початок тіснішій співпраці між вірними та духовенством.

Роздумуючи над питанням провodu в Церкві пам'ятаймо про неустанну молитву. Саме наше літургійне життя має можливість в благодаті Духа Святого відкрити наше духовне око на чисельні запитання, які ми ставимо собі як християни, як частка громади, яка наближає нас до правдивого пастиря та провідника нашого життя – Господа Нашого Ісуса Христа.

Для успішного проведення Собору Апостольської Екзархії з 15 по 17 травня 2015 р. закликаю усіх звернути увагу на наступні пункти та виконати складені робочою групою розпорядження.

Відповідно до декрету № 14/11022015 та декрету № 15/11022015 для реалізації проведення Собору Апостольської Екзархії на тему «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом» постановляю наступне:

1. Місцем проведення Екзархійного Собору буде місто Мюнхен.
2. Собор Апостольської Екзархії відбудеться в днях 15–17 травня (п'ятниця – неділя) 2015 р. Б.
3. На Божественній Літургії, починаючи зі свята Стрітєння ГНІХ додавати прохання на потрійній ектенії за Ласку Божу для успішного проведення Собору Апостольської Екзархії.

На потрійній ектенії: *Ще молимося Господу Богу нашому, щоб вислухав голос моління нас грішних і просвітив нас в Дусі Святій, подав нам зміцнення нашого серця і розуму у християнській любові і єдності мети в приготуванні до Екзархійного Собору і для добра цілої нашої Церкви. Вислухай нас та милостиво помилуй Всемилостивий Господи, подай нам ласку, щоб усі наші спільноти і ми всі до одного, злучені єдністю віри та християнської любові під Твоїм провodom і провodom Святої Церкви йшли завжди дорогами правди і справедливості, любові та спасіння і так стали місцем зустрічі з Живим Христом. Молимося тобі Господи, вислухай нас і помилуй.*

4. Реєстрація учасників-делегатів розпочнеться в п'ятницю 15 травня в пообідній час.

5. Приготування Собору має пройти в окремих парафіях і залучити якомога більше вірних Апостольської Екзархії.

6. Протягом березня отці душпастирі, парохі та декани повинні зробити пасторальне планування, беручи до уваги матеріали робочої групи з реалізації програми «УГКЦ 2020» про управління дарами, де буде описано стан душпастирства, його досягнення, потреби та перспективи на майбутнє.

7. Відповідно до пункту № 2 декрету № 14/11022015 зобов'язую всесесніших отців душпастирів, парохів та деканів найпізніше до 31 березня 2015 р. провести дособорові

зустрічі та загальні зустрічі з парафіянами у кожному душпастирстві та парафії Апостольської Екзархії для обговорення та вибрання тем, які повинні бути предметом праці собору. Протокол з парафіяльної зустрічі має бути негайно переданий власному деканові, а відтак до Апостольської Екзархії.

8. Під час парафіяльної зустрічі належить вибрати щонайменше одного, а максимумно трьох делегатів від парафії, які візьмуть участь у деканальній зустрічі для підготовки епархіяльного собору (парафія, чи філіал, з кількістю вірних до 100 – один делегат; 200 – два делегати, понад 200 – три делегати). Організації, які діють на території Екзархії, мають право на одного делегата.
9. Найпізніше до 10 квітня 2015 р. в кожному деканаті отці Декани повинні скликати та провести деканальні соборчики (збори) для приготування Собору. У деканальному соборчику зобов'язані взяти участь всі священники деканату та делегати з парафій, вибрані під час парафіяльних робочих зустрічей.

Завданням деканальних соборчиків є:

- на основі пропозицій, переданих з поодиноких парафій, вибрати та представити у письмовій формі теми для обговорення на екзархійному соборі,
  - з-поміж мирян вибрати кандидатів на делегатів від деканату.
10. Декани, не пізніше 15 квітня 2015 р., у письмовій формі мають передати до секретаріату Собору чи до канцелярії Екзархії прийняті пропозиції та напрацювання.
  11. На інтернет-сайті Апостольської Екзархії буде утворено підсторінку «Собор Апостольської Екзархії 2015», де буде вестися облік стану спільнот Екзархії, їх організації та підготовки до Екзархійного Собору. Вірні, приналежні до Апостольської Екзархії, мають можливість через свого душпастиря подавати свої пропозиції тем, якими, на їхню думку, повинен зайнятись екзархійний собор. Будуть розглядатися лише пропозиції, підписані ім'ям та прізвищем та з поданням власної парафії.
  12. Кошти за перебування та приїзд делегата переймає відповідне душпастирство. Бажано було б, щоб кожна спільнота способом проведення збірки поклопоталася про забезпечення свого делегата всіма коштами. Апостольська Екзархія готова посприяти окремим делегатам, кошти яких душпастирство з оправданих причин не може перейняти. Для цього необхідна заява на ім'я Апостольського Екзарха, (перебування і харчування з 15 по 17.05.15 становлять 160,-€).

Єпископ Петро, Апостольський Екзарх